

MODERNISERING AV BARNELOVEN

Fra **Barnelovgruppa, MannsForum v/Henrik Hammerhei Slevigen**
Til **Statsråd Linda H. Helleland**
Notat nr **BLD-1**
Date **2018/05/03**
Status: **Revisjon 1**

Sammendrag

Dagens barnelov er utdatert, og bygger på en samfunnsorganisering som ikke lenger eksisterer. Dette er konflikt drivende, og rammer primært barn. Dagens barnelov motvirker likeverdig foreldreskap, og driver unødvendig konflikt mellom foreldre, og kan i verste fall medføre sabotasje av den andre forelderens omsorg for felles barn.

Dato 2018/05/03

MannsForum
Barnelovgruppa

T +47 98351597
www.mannsforum.org

Det foreslås en modernisering av barneloven, som bedre vil sikre barns rettigheter i tråd med FNs barnekonvensjon artikkel 7, og styrke likeverdig foreldreskap og omsorg, samt bidra til økt likestilling mellom kjønnene.

1. **Dagens barnelov – konflikt drevet familierett**

Lov om barn og foreldre (barnelova) av 1981, sist endret i 2017, sier i §36 følgende om barns bosted:

"Er foreldra usamnde, må retten avgjere at barnet skal bo fast hos ein av de."

Dette innebærer at norsk rettssystem ikke har anledning til å idømme likeverdig foreldreskap, og isteden viderefører gammel praksis med å dele foreldre i to kategorier – "bostedsforelder" og "samværsforelder."

Et direkte resultat av lovteksten er at all barnefordeling som behandles av norsk rettssystem får et sterkt element av konkurranse og konflikt, på bekostning av foreldrenes felles omsorgsfokus.

De menneskelige og samfunnsøkonomiske konsensene av å fastholde konflikt drevet familierett er store.

1.1 **Konsekvenser av dagens barnelov**

Forestillingen om at man kan "vinne" i barnefordelingssaker, ved å bli "bostedsforelder," har en rekke destruktive konsekvenser. Frem til retten har avsagt dom, er tendensen til konkurransementalitet en drivkraft og påvirkning i familierett. I ytterste konsekvens vil konkurransen resultere i stor innsats for å undergrave den andre forelderens evne eller kapasitet til omsorg, for å selv fremstå mer skikket.

Kvaliteten på omsorg for barn er avhengig av omfang av samvær med barnet. Et barn er tryggere i kjente settinger. Det mest effektive virkemiddelet for å undergrave en forelders omsorg, er å redusere omfanget av samvær. Dette kalles gjerne "samværs sabotasje." Dessverre er både dagens rettssystem og rettspraksis tilrettelagt for samværs sabotasje.

På denne måten virker dagens barnelov kontraproduktivt, den fremmer ikke likeverdig foreldreskap.

2. **Modernisering av barnelov – samarbeidsdrevet familierett**

Mannsforum foreslår følgende endring av barnelovens §36:

"Er foreldre usamde, må retten avgjøre at barnet skal bu fast hos begge. Foreldra kan gjere avtale om at barnet skal bu fast hos ein av dei."

Endringen foreslås med hensikt å oppnå samarbeidsdrevet familierett, og motvirke de konflikter og konkurranser som dagens barnelov legger til rette for. Dette oppnås kun når foreldre gjøres likeverdige av barneloven, og dagens incentiver til konflikt ikke lenger gjøres gjeldende.

Vårt forslag gjør begge foreldre til "vinnere" (og "tapere"), i motsetning til dagens barnelov, som klart legger opp til en "vinn eller forsvinn"-mentalitet i familierett.

Samarbeidsdrevet familierett antas å bedre verne barns rettigheter og behov for omsorg fra begge foreldre. Samarbeidsdrevet familierett vil derfor sentreres rundt barna, og ikke foreldrenes konflikter.

3. Langsiktige konsekvenser av modernisering av barneloven

En lovendring vil medføre flere ringvirkninger

3.1 Fjerning av konflikt- og konkurranseelementet i familierett

Dersom utfallet av barnefordeling er kjent på forhånd (delt bosted), vil det være få eller ingen incentiver til å konkurrere i retten.

3.2 Mindre ressursbruk til saker med "høyt konfliktnivå"

Når konkurranseelementet i familierett motvirkes, vil dette innebære mindre behov for juridisk bistand. Dette da foreldrene har mindre behov for å bruke advokater og rettssystem til å fremme sin sak mot en motpart.

3.3 Økt tillit til "systemet" for foreldre/omsorgspersoner

Dersom ALLE foreldre vet at de behandles likeverdig av rettssystemet, vil dette styrke Tillit til systemets rettsikkerhet, gi forutsigbarhet, og frigjøre personlige og økonomiske ressurser til egen omsorgsinnsats.

3.4 Frislipp av midler til veiledning/bistand til foreldre/omsorgspersoner

De midlene som i dag kreves for å opprettholde konfliktdrevet familierett, kan omfordeles til virksomheter som veileder og bistår foreldre/omsorgspersoner i sin omsorg for barn, med formål å styrke samarbeid mellom foreldre/omsorgspersoner.

Eksempelvis kan kostnader til sakkyndige, dommere og advokater reduseres. De offentlige midlene som normalt går til disse, kan omfordeles til tjenester i offentlig forvaltning som veileder foreldre i å håndtere samlivsbrudd, deling av omsorg (familievern, barnevern, familiesenter, kurs til foreldre etc.).

4. Barnelovens rolle for likestilling mellom kjønnene

Dagens barnelov fremmer en rangering av foreldre, med tanke på deres rolle i omsorg for barn. Dette fører til en polarisering av rollefordelingen i samfunnet. Resultatet er at gamle kjønnsroller i stor grad opprettholdes. Rigide kjønnsroller bremser likestillingen mellom kjønnene, da handlingsrommet til menn og kvinner innskrenkes.